

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ МАРАКЕШКОГ УГОВОРА ЗА ОМОГУЋАВАЊЕ ПРИСТУПА ОБЈАВЉЕНИМ ДЕЛИМА ОД СТРАНЕ ЛИЦА КОЈА СУ СЛЕПА, СЛАБОВИДА ИЛИ НА ДРУГИ НАЧИН ОНЕМОГУЋЕНА ДА КОРИСТЕ ШТАМПАНЕ МАТЕРИЈАЛЕ

Члан 1.

Потврђује се Маракешки уговор за омогућавање приступа објављеним делима од стране лица која су слепа, слабовида или на други начин онемогућена да користе штампане материјале, сачињен у Маракешу, 27. јуна 2013. године, у оригиналу на енглеском, арапском, кинеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Маракешког уговора за омогућавање приступа објављеним делима од стране лица која су слепа, слабовида или на други начин онемогућена да користе штампане материјале у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

**Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons
Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled**
**adopted by the Diplomatic Conference to Conclude a Treaty to Facilitate
Access to Published Works by Visually Impaired Persons and Persons
with Print Disabilities in Marrakesh, on June 27, 2013**

CONTENTS

Preamble

Article 1: Relation to Other Conventions and Treaties

Article 2: Definitions

Article 3: Beneficiary Persons

Article 4: National Law Limitations and Exceptions Regarding Accessible
Format Copies

Article 5: Cross-Border Exchange of Accessible Format Copies

Article 6: Importation of Accessible Format Copies

Article 7: Obligations Concerning Technological Measures

Article 8: Respect for Privacy

Article 9: Cooperation to Facilitate Cross-Border Exchange

Article 10: General Principles on Implementation

Article 11: General Obligations on Limitations and Exceptions

Article 12: Other Limitations and Exceptions

Article 13: Assembly

Article 14: International Bureau

Article 15: Eligibility for Becoming Party to the Treaty

Article 16: Rights and Obligations Under the Treaty

Article 17: Signature of the Treaty

Article 18: Entry into Force of the Treaty

Article 19: Effective Date of Becoming Party to the Treaty

Article 20: Denunciation of the Treaty

Article 21: Languages of the Treaty

Article 22: Depositary

Preamble

The Contracting Parties,

Recalling the principles of non-discrimination, equal opportunity, accessibility and full and effective participation and inclusion in society, proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights and the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities,

Mindful of the challenges that are prejudicial to the complete development of persons with visual impairments or with other print disabilities, which limit their freedom of expression, including the freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds on an equal basis with others, including through all forms of communication of their choice, their enjoyment of the right to education, and the opportunity to conduct research,

Emphasizing the importance of copyright protection as an incentive and reward for literary and artistic creations and of enhancing opportunities for everyone, including persons with visual impairments or with other print disabilities, to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share scientific progress and its benefits,

Aware of the barriers of persons with visual impairments or with other print disabilities to access published works in achieving equal opportunities in society, and the need to both expand the number of works in accessible formats and to improve the circulation of such works,

Taking into account that the majority of persons with visual impairments or with other print disabilities live in developing and least-developed countries,

Recognizing that, despite the differences in national copyright laws, the positive impact of new information and communication technologies on the lives of persons with visual impairments or with other print disabilities may be reinforced by an enhanced legal framework at the international level,

Recognizing that many Member States have established limitations and exceptions in their national copyright laws for persons with visual impairments or with other print disabilities, yet there is a continuing shortage of available works in accessible format copies for such persons, and that considerable resources are required for their effort of making works accessible to these persons, and that the lack of possibilities of cross-border exchange of accessible format copies has necessitated duplication of these efforts,

Recognizing both the importance of rightholders' role in making their works accessible to persons with visual impairments or with other print disabilities and the importance of appropriate limitations and exceptions to make works accessible to these persons, particularly when the market is unable to provide such access,

Recognizing the need to maintain a balance between the effective protection of the rights of authors and the larger public interest, particularly education, research and access to information, and that such a balance must facilitate effective and timely access to works for the benefit of persons with visual impairments or with other print disabilities,

Reaffirming the obligations of Contracting Parties under the existing international treaties on the protection of copyright and the importance and flexibility of the three-step test for limitations and exceptions established in Article 9(2) of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works and other international instruments,

Recalling the importance of the Development Agenda recommendations, adopted in 2007 by the General Assembly of the World Intellectual Property Organization (WIPO), which aim to ensure that development considerations form an integral part of the Organization's work,

Recognizing the importance of the international copyright system and desiring to harmonize limitations and exceptions with a view to facilitating access to and use of works by persons with visual impairments or with other print disabilities,

Have agreed as follows:

Article 1

Relation to Other Conventions and Treaties

Nothing in this Treaty shall derogate from any obligations that Contracting Parties have to each other under any other treaties, nor shall it prejudice any rights that a Contracting Party has under any other treaties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Treaty:

(a) "works" means literary and artistic works within the meaning of Article 2(1) of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, in the form of text, notation and/or related illustrations, whether published or otherwise made publicly available in any media¹;

(b) "accessible format copy" means a copy of a work in an alternative manner or form which gives a beneficiary person access to the work, including to permit the person to have access as feasibly and comfortably as a person without visual impairment or other print disability. The accessible format copy is used exclusively by beneficiary persons and it must respect the integrity of the original work, taking due consideration of the changes needed to make the work accessible in the alternative format and of the accessibility needs of the beneficiary persons;

(c) "authorized entity" means an entity that is authorized or recognized by the government to provide education, instructional training, adaptive reading or information access to beneficiary persons on a non-profit basis. It also includes a government institution or non-profit organization that provides the same services to beneficiary persons as one of its primary activities or institutional obligations².

An authorized entity establishes and follows its own practices:

- (i) to establish that the persons it serves are beneficiary persons;
- (ii) to limit to beneficiary persons and/or authorized entities its distribution and making available of accessible format copies;
- (iii) to discourage the reproduction, distribution and making available of unauthorized copies; and
- (iv) to maintain due care in, and records of, its handling of copies of works, while respecting the privacy of beneficiary persons in accordance with Article 8.

---

¹ Agreed statement concerning Article 2(a): For the purposes of this Treaty, it is understood that this definition includes such works in audio form, such as audiobooks.

² Agreed statement concerning Article 2(c): For the purposes of this Treaty, it is understood that "entities recognized by the government" may include entities receiving financial support from the government to provide education, instructional training, adaptive reading or information access to beneficiary persons on a non-profit basis.

Article 3 Beneficiary Persons

A beneficiary person is a person who:

- (a) is blind;
  - (b) has a visual impairment or a perceptual or reading disability which cannot be improved to give visual function substantially equivalent to that of a person who has no such impairment or disability and so is unable to read printed works to substantially the same degree as a person without an impairment or disability; or³
  - (c) is otherwise unable, through physical disability, to hold or manipulate a book or to focus or move the eyes to the extent that would be normally acceptable for reading;
- regardless of any other disabilities.

Article 4 National Law Limitations and Exceptions Regarding Accessible Format Copies

1. (a) Contracting Parties shall provide in their national copyright laws for a limitation or exception to the right of reproduction, the right of distribution, and the right of making available to the public as provided by the WIPO Copyright Treaty (WCT), to facilitate the availability of works in accessible format copies for beneficiary persons. The limitation or exception provided in national law should permit changes needed to make the work accessible in the alternative format.

(b) Contracting Parties may also provide a limitation or exception to the right of public performance to facilitate access to works for beneficiary persons.

2. A Contracting Party may fulfill Article 4(1) for all rights identified therein by providing a limitation or exception in its national copyright law such that:

(a) Authorized entities shall be permitted, without the authorization of the copyright rightholder, to make an accessible format copy of a work, obtain from another authorized entity an accessible format copy, and supply those copies to beneficiary persons by any means, including by non-commercial lending or by electronic communication by wire or wireless means, and undertake any intermediate steps to achieve those objectives, when all of the following conditions are met:

- (i) the authorized entity wishing to undertake said activity has lawful access to that work or a copy of that work;
- (ii) the work is converted to an accessible format copy, which may include any means needed to navigate information in the accessible format, but does not introduce changes other than those needed to make the work accessible to the beneficiary person;
- (iii) such accessible format copies are supplied exclusively to be used by beneficiary persons; and
- (iv) the activity is undertaken on a non-profit basis;

and

(b) A beneficiary person, or someone acting on his or her behalf including a primary caretaker or caregiver, may make an accessible format copy of a work for

---

³ Agreed statement concerning Article 3(b): Nothing in this language implies that "cannot be improved" requires the use of all possible medical diagnostic procedures and treatments.

the personal use of the beneficiary person or otherwise may assist the beneficiary person to make and use accessible format copies where the beneficiary person has lawful access to that work or a copy of that work.

3. A Contracting Party may fulfill Article 4(1) by providing other limitations or exceptions in its national copyright law pursuant to Articles 10 and 11⁴.

4. A Contracting Party may confine limitations or exceptions under this Article to works which, in the particular accessible format, cannot be obtained commercially under reasonable terms for beneficiary persons in that market. Any Contracting Party availing itself of this possibility shall so declare in a notification deposited with the Director General of WIPO at the time of ratification of, acceptance of or accession to this Treaty or at any time thereafter⁵.

5. It shall be a matter for national law to determine whether limitations or exceptions under this Article are subject to remuneration.

Article 5

Cross-Border Exchange of Accessible Format Copies

1. Contracting Parties shall provide that if an accessible format copy is made under a limitation or exception or pursuant to operation of law, that accessible format copy may be distributed or made available by an authorized entity to a beneficiary person or an authorized entity in another Contracting Party⁶.

2. A Contracting Party may fulfill Article 5(1) by providing a limitation or exception in its national copyright law such that:

(a) authorized entities shall be permitted, without the authorization of the rightholder, to distribute or make available for the exclusive use of beneficiary persons accessible format copies to an authorized entity in another Contracting Party; and

(b) authorized entities shall be permitted, without the authorization of the rightholder and pursuant to Article 2(c), to distribute or make available accessible format copies to a beneficiary person in another Contracting Party;

provided that prior to the distribution or making available the originating authorized entity did not know or have reasonable grounds to know that the accessible format copy would be used for other than beneficiary persons⁷.

3. A Contracting Party may fulfill Article 5(1) by providing other limitations or exceptions in its national copyright law pursuant to Articles 5(4), 10 and 11.

4. (a) When an authorized entity in a Contracting Party receives accessible format copies pursuant to Article 5(1) and that Contracting Party does not have obligations under Article 9 of the Berne Convention, it will ensure, consistent with its

---

⁴ Agreed statement concerning Article 4(3): It is understood that this paragraph neither reduces nor extends the scope of applicability of limitations and exceptions permitted under the Berne Convention, as regards the right of translation, with respect to persons with visual impairments or with other print disabilities.

⁵ Agreed statement concerning Article 4(4): It is understood that a commercial availability requirement does not prejudice whether or not a limitation or exception under this Article is consistent with the three-step test.

⁶ Agreed statement concerning Article 5(1): It is further understood that nothing in this Treaty reduces or extends the scope of exclusive rights under any other treaty.

⁷ Agreed statement concerning Article 5(2): It is understood that, to distribute or make available accessible format copies directly to a beneficiary person in another Contracting Party, it may be appropriate for an authorized entity to apply further measures to confirm that the person it is serving is a beneficiary person and to follow its own practices as described in Article 2(c).

own legal system and practices, that the accessible format copies are only reproduced, distributed or made available for the benefit of beneficiary persons in that Contracting Party's jurisdiction.

(b) The distribution and making available of accessible format copies by an authorized entity pursuant to Article 5(1) shall be limited to that jurisdiction unless the Contracting Party is a Party to the WIPO Copyright Treaty or otherwise limits limitations and exceptions implementing this Treaty to the right of distribution and the right of making available to the public to certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the rightholder^{8, 9}.

(c) Nothing in this Article affects the determination of what constitutes an act of distribution or an act of making available to the public.

5. Nothing in this Treaty shall be used to address the issue of exhaustion of rights.

Article 6

Importation of Accessible Format Copies

To the extent that the national law of a Contracting Party would permit a beneficiary person, someone acting on his or her behalf, or an authorized entity, to make an accessible format copy of a work, the national law of that Contracting Party shall also permit them to import an accessible format copy for the benefit of beneficiary persons, without the authorization of the rightholder¹⁰.

Article 7

Obligations Concerning Technological Measures

Contracting Parties shall take appropriate measures, as necessary, to ensure that when they provide adequate legal protection and effective legal remedies against the circumvention of effective technological measures, this legal protection does not prevent beneficiary persons from enjoying the limitations and exceptions provided for in this Treaty¹¹.

Article 8

Respect for Privacy

In the implementation of the limitations and exceptions provided for in this Treaty, Contracting Parties shall endeavor to protect the privacy of beneficiary persons on an equal basis with others.

---

⁸ Agreed statement concerning Article 5(4)(b): It is understood that nothing in this Treaty requires or implies that a Contracting Party adopt or apply the three-step test beyond its obligations under this instrument or under other international treaties.

⁹ Agreed statement concerning Article 5(4)(b): It is understood that nothing in this Treaty creates any obligations for a Contracting Party to ratify or accede to the WCT or to comply with any of its provisions and nothing in this Treaty prejudices any rights, limitations and exceptions contained in the WCT.

¹⁰ Agreed statement concerning Article 6: It is understood that the Contracting Parties have the same flexibilities set out in Article 4 when implementing their obligations under Article 6.

¹¹ Agreed statement concerning Article 7: It is understood that authorized entities, in various circumstances, choose to apply technological measures in the making, distribution and making available of accessible format copies and nothing herein disturbs such practices when in accordance with national law.

Article 9

Cooperation to Facilitate Cross-Border Exchange

1. Contracting Parties shall endeavor to foster the cross-border exchange of accessible format copies by encouraging the voluntary sharing of information to assist authorized entities in identifying one another. The International Bureau of WIPO shall establish an information access point for this purpose.

2. Contracting Parties undertake to assist their authorized entities engaged in activities under Article 5 to make information available regarding their practices pursuant to Article 2(c), both through the sharing of information among authorized entities, and through making available information on their policies and practices, including related to cross-border exchange of accessible format copies, to interested parties and members of the public as appropriate.

3. The International Bureau of WIPO is invited to share information, where available, about the functioning of this Treaty.

4. Contracting Parties recognize the importance of international cooperation and its promotion, in support of national efforts for realization of the purpose and objectives of this Treaty¹².

Article 10

General Principles on Implementation

1. Contracting Parties undertake to adopt the measures necessary to ensure the application of this Treaty.

2. Nothing shall prevent Contracting Parties from determining the appropriate method of implementing the provisions of this Treaty within their own legal system and practice¹³.

3. Contracting Parties may fulfill their rights and obligations under this Treaty through limitations or exceptions specifically for the benefit of beneficiary persons, other limitations or exceptions, or a combination thereof, within their national legal system and practice. These may include judicial, administrative or regulatory determinations for the benefit of beneficiary persons as to fair practices, dealings or uses to meet their needs consistent with the Contracting Parties' rights and obligations under the Berne Convention, other international treaties, and Article 11.

Article 11

General Obligations on Limitations and Exceptions

In adopting measures necessary to ensure the application of this Treaty, a Contracting Party may exercise the rights and shall comply with the obligations that that Contracting Party has under the Berne Convention, the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights and the WIPO Copyright Treaty, including their interpretative agreements so that:

(a) in accordance with Article 9(2) of the Berne Convention, a Contracting Party may permit the reproduction of works in certain special cases provided that

---

¹² Agreed statement concerning Article 9: It is understood that Article 9 does not imply mandatory registration for authorized entities nor does it constitute a precondition for authorized entities to engage in activities recognized under this Treaty; but it provides for a possibility for sharing information to facilitate the cross-border exchange of accessible format copies.

¹³ Agreed statement concerning Article 10(2): It is understood that when a work qualifies as a work under Article 2(a), including such works in audio form, the limitations and exceptions provided for by this Treaty apply mutatis mutandis to related rights as necessary to make the accessible format copy, to distribute it and to make it available to beneficiary persons.

such reproduction does not conflict with a normal exploitation of the work and does not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author;

(b) in accordance with Article 13 of the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, a Contracting Party shall confine limitations or exceptions to exclusive rights to certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the rightholder;

(c) in accordance with Article 10(1) of the WIPO Copyright Treaty, a Contracting Party may provide for limitations of or exceptions to the rights granted to authors under the WCT in certain special cases, that do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author;

(d) in accordance with Article 10(2) of the WIPO Copyright Treaty, a Contracting Party shall confine, when applying the Berne Convention, any limitations of or exceptions to rights to certain special cases that do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author.

Article 12

Other Limitations and Exceptions

1. Contracting Parties recognize that a Contracting Party may implement in its national law other copyright limitations and exceptions for the benefit of beneficiary persons than are provided by this Treaty having regard to that Contracting Party's economic situation, and its social and cultural needs, in conformity with that Contracting Party's international rights and obligations, and in the case of a least-developed country taking into account its special needs and its particular international rights and obligations and flexibilities thereof.

2. This Treaty is without prejudice to other limitations and exceptions for persons with disabilities provided by national law.

Article 13

Assembly

1. (a) The Contracting Parties shall have an Assembly.

(b) Each Contracting Party shall be represented in the Assembly by one delegate who may be assisted by alternate delegates, advisors and experts.

(c) The expenses of each delegation shall be borne by the Contracting Party that has appointed the delegation. The Assembly may ask WIPO to grant financial assistance to facilitate the participation of delegations of Contracting Parties that are regarded as developing countries in conformity with the established practice of the General Assembly of the United Nations or that are countries in transition to a market economy.

2. (a) The Assembly shall deal with matters concerning the maintenance and development of this Treaty and the application and operation of this Treaty.

(b) The Assembly shall perform the function allocated to it under Article 15 in respect of the admission of certain intergovernmental organizations to become party to this Treaty.

(c) The Assembly shall decide the convocation of any diplomatic conference for the revision of this Treaty and give the necessary instructions to the Director General of WIPO for the preparation of such diplomatic conference.

3. (a) Each Contracting Party that is a State shall have one vote and shall vote only in its own name.

(b) Any Contracting Party that is an intergovernmental organization may participate in the vote, in place of its Member States, with a number of votes equal to the number of its Member States which are party to this Treaty. No such intergovernmental organization shall participate in the vote if any one of its Member States exercises its right to vote and vice versa.

4. The Assembly shall meet upon convocation by the Director General and, in the absence of exceptional circumstances, during the same period and at the same place as the General Assembly of WIPO.

5. The Assembly shall endeavor to take its decisions by consensus and shall establish its own rules of procedure, including the convocation of extraordinary sessions, the requirements of a quorum and, subject to the provisions of this Treaty, the required majority for various kinds of decisions.

Article 14

International Bureau

The International Bureau of WIPO shall perform the administrative tasks concerning this Treaty.

Article 15

Eligibility for Becoming Party to the Treaty

1. Any Member State of WIPO may become party to this Treaty.

2. The Assembly may decide to admit any intergovernmental organization to become party to this Treaty which declares that it is competent in respect of, and has its own legislation binding on all its Member States on, matters covered by this Treaty and that it has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to become party to this Treaty.

3. The European Union, having made the declaration referred to in the preceding paragraph at the Diplomatic Conference that has adopted this Treaty, may become party to this Treaty.

Article 16

Rights and Obligations Under the Treaty

Subject to any specific provisions to the contrary in this Treaty, each Contracting Party shall enjoy all of the rights and assume all of the obligations under this Treaty.

Article 17

Signature of the Treaty

This Treaty shall be open for signature at the Diplomatic Conference in Marrakesh, and thereafter at the headquarters of WIPO by any eligible party for one year after its adoption.

Article 18

Entry into Force of the Treaty

This Treaty shall enter into force three months after 20 eligible parties referred to in Article 15 have deposited their instruments of ratification or accession.

Article 19

Effective Date of Becoming Party to the Treaty

This Treaty shall bind:

(a) the 20 eligible parties referred to in Article 18, from the date on which this Treaty has entered into force;

(b) each other eligible party referred to in Article 15, from the expiration of three months from the date on which it has deposited its instrument of ratification or accession with the Director General of WIPO.

Article 20

Denunciation of the Treaty

This Treaty may be denounced by any Contracting Party by notification addressed to the Director General of WIPO. Any denunciation shall take effect one year from the date on which the Director General of WIPO received the notification.

Article 21

Languages of the Treaty

1. This Treaty is signed in a single original in English, Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish languages, the versions in all these languages being equally authentic.

2. An official text in any language other than those referred to in Article 21(1) shall be established by the Director General of WIPO on the request of an interested party, after consultation with all the interested parties. For the purposes of this paragraph, "interested party" means any Member State of WIPO whose official language, or one of whose official languages, is involved and the European Union, and any other intergovernmental organization that may become party to this Treaty, if one of its official languages is involved.

Article 22

Depositary

The Director General of WIPO is the depositary of this Treaty.

Маракешки уговор за омогућавање приступа објављеним делима од стране лица која су слепа, слабовида или на други начин онемогућена да користе штампане материјале

усвојен на Дипломатској конференцији сазваној ради закључивања уговора за омогућавање приступа објављеним делима од стране лица која су слабовида и лица која су онемогућена да користе штампане материјале, у Маракешу, 27. јуна 2013

САДРЖАЈ

Преамбула

- Члан 1: Однос према другим конвенцијама и уговорима
- Члан 2: Дефиниције
- Члан 3: Корисници
- Члан 4: Ограничења и изузеци у националном закону која се односе на примерке дела у прилагођеним форматима
- Члан 5: Прекогранична размена примерака дела у прилагођеним форматима
- Члан 6: Увоз примерака дела у прилагођеним форматима
- Члан 7: Обавезе које се односе на технолошке мере
- Члан 8: Поштовање приватности
- Члан 9: Сарадња у циљу омогућавања прекограничне размене
- Члан 10: Општи принципи примене
- Члан 11: Опште обавезе које се односе на ограничења и изузетке
- Члан 12: Друга ограничења и изузеци
- Члан 13: Скупштина
- Члан 14: Међународни биро
- Члан 15: Услови да се постане уговорна страна
- Члан 16: Права и обавезе на основу Уговора
- Члан 17: Потпис уговора
- Члан 18: Ступање на снагу уговора
- Члан 19: Датум када се постаје чланица уговора
- Члан 20: Отказ уговора
- Члан 21: Језици уговора
- Члан 22: Депозитар

Преамбула

Уговорне стране,

Позивајући се на принципе недискриминације, једнаких могућности, приступачности и потпуног и ефикасног учешћа и уклапања у друштво, који су прокламовани у Универзалној декларацији о људским правима и Конвенцији Уједињених нација о правима личности са хендикепом,

Свесни изазова који су штетни за укупан развој слабовидих лица или лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала, који ограничавају њихову слободу изражавања укључујући слободу да траже, приме и деле информације и идеје свих врста на једнакој основи са другима, укључујући све облике комуникације које изаберу, њихово уживање права на образовање и могућност да врше истраживање,

Наглашавајући значај заштите ауторског права као подстицаја и награде за књижевне и уметничке креације и унапређење могућности за свакога укључујући и слабовида лица или лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала, да учествују у културном животу заједнице, да уживају у уметности и имају удео у научном напретку и користима које он доноси,

Свесни препрека са којима се сусрећу слабовида лица и лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала да приступе објављеним делима да би постигли једнаке могућности у друштву и свесни потребе да се прошири број дела у приступачном формату као и да се унапреди промет таквих дела,

Узимајући у обзир да већина слабовидих лица и лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала живи у земљама у развоју и у најмање развијеним земљама,

Узимајући у обзир да упркос разликама у националним законима о ауторском праву, позитиван утицај нових информационих и комуникационих технологија на животе слабовидих лица или лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала може бити појачан унапређењем правног оквира на међународном нивоу,

Узимајући у обзир да су многе уговорне стране предвиделе изузетке и ограничења у њиховим националним законима о ауторском праву за слабовида лица или лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала, стално постоји недостатак доступних дела у прилагођеном формату за таква лица због чега су неопходни значајни ресурси да се дела учине доступним тим лицима и постоји недостатак могућности прекограничне размене примерака дела у прилагођеном формату због чега имамо неопходност да се дуплирају ови напори,

Узимајући у обзир како значај улоге носилаца права у прилагођавању њихових дела потребама слабовидих лица или лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала, тако и значај одговарајућих ограничења и изузетака неопходних да се та дела учине прилагођеним потребама тих лица, посебно у случају када тржиште није у стању да омогући такво прилагођавање,

Признајући потребу да се одржи баланс између ефикасне заштите права аутора и још важнијег јавног интереса, посебно у образовању, истраживању и приступу информацијама, као и то да такав баланс мора да олакша ефикасан и благовремен приступ делима која користе слабовидим лицима или лицима са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала.

Поново потврђујући обавезе Уговорних страна на основу постојећих међународних уговора о заштити ауторског права и значају и флексибилности тростепеног теста за ограничења и изузетке утврђене чланом 9(2) Бернске конвенције и другим међународним инструментима,

Имајући у виду значај препорука из Развојне агенде, које су усвојене 2007. године од стране Генералне Скупштине Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) са циљем да обезбеди да претпоставке о развоју постану интегрални део рада Организације,

Признајући значај међународног система о ауторском праву и тежећи хармонизацији изузетака и ограничења са циљем да се олакша приступ и искоришћавање дела од стране слабовидих лица или лица са тешкоћама у коришћењу штампаних материјала.

Сагласни смо у следећем:

Члан 1.

Однос према другим конвенцијама и уговорима

Ништа у овом уговору неће умањити било коју обавезу коју уговорна страна има према другој уговорној страни на основу других споразума, нити ће штетити правима која уговорна страна има на основу других споразума.

Члан 2.

Дефиниције

За потребе овог уговора:

(а) „дело“ значи књижевно и уметничко дело у смислу члана 2.1 Бернске конвенције о заштити књижевних и уметничких дела, у форми текста, нотације и/или повезаних слика, било да је објављено или на други начин стављено на увид јавности на било ком медију¹;

(б) „примерак у прилагођеном формату“ значи примерак дела који на алтернативан начин и у алтернативном формату омогућава да корисник приступи делу, укључујући и то да омогућава лицу да има приступ делу на изводљив и удобан начин као и лице које није слабовидо нити има тешкоће у коришћењу штампаних материјала. Примерак у прилагођеном формату се користи искључиво од стране корисника и мора бити такав да се њиме поштује интегритет оригиналног дела, с тим да су прихватљиве само оне измене које су неопходне да се дело учини приступачним у алтернативном формату, као и оне које су условљене потребама корисника да приступи таквом делу;

(в) „овлашћени орган“ значи орган који је овлашћен или признат од стране владе да на непрофитној основи обезбеди образовање, наставну обуку, прилагођено читање или приступ информацијама лицима која су корисници. То такође укључује владине институције или непрофитне организације које пружају исте услуге корисницима као своје основне активности или институционалне обавезе².

¹ Договорена изјава у вези са чланом 2(а): За потребе овог Уговора подразумева се да ова дефиниција укључује таква дела и у аудио формату, као што су аудио књиге.

² Договорена изјава у вези са чланом 2(в): За потребе овог уговора подразумева се да „органи признати од Владе“ могу подразумевати оне који примају финансијску подршку Владе ради обезбеђивања образовања, наставне обуке, прилагођеног читања или приступа информацијама корисницима на непрофитној основи.

Овлашћени орган установљава и спроводи своје послове са циљем:

- i) да утврди да су лица којима пружа услуге корисници;
- ii) да дистрибуцију и стављање на располагање примерака дела у прилагођеном формату ограничи на кориснике и/или овлашћене органе;
- iii) да онемогући умножавање, стављање у промет и чињење доступним неовлашћено начињених примерака дела; и
- iv) да води бригу о употреби примерака дела, као и да води њихов регистар, уз поштовање приватности корисника у складу са чланом 8.

Члан 3.

Корисници

Корисник је лице које:

- (a) је слепо;
- (б) има оштећење вида или има хендикеп у погледу својих опажајних моћи или могућности читања, што се не може унапредити до мере да његов вид буде суштински исти као вид особе која нема такво оштећење или хендикеп, због чега није у стању да чита штампане материјале у истом обиму у којем би то могло лице без оштећења вида или хендикеп; или³
- (в) из других разлога није у стању, због физичког хендикеп, да држи или користи књигу или да фокусира поглед или да покреће очи у мери која би била нормално потребна за читање;

без обзира на било које друге хендикепе.

Члан 4.

Ограничења и изузеци у националним законима која се односе на дела у прилагођеним форматима

1. (a) Уговорне стране предвидеће у свом националном закону о ауторском праву изузетке или ограничења на право умножавања, право стављања у промет и право чињења дела доступним јавности онако како је дефинисано у WIPO Уговору о ауторском праву (WCT), како би обезбедиле да корисницима буду доступни примерци дела у прилагођеном формату. Ограничења или изузеци предвиђени у националном закону требало би да омогуће измене које су неопходне да би се дело учинило приступачним у алтернативном формату.

(б) Уговорне стране могу такође да предвиде изузетак или ограничење права на јавно извођење да би олакшале приступ делима од стране корисника.

2. Уговорне стране могу да испуне члан 4(1) за сва права која су ту прописана, предвиђајући изузетке или ограничења у националном закону о ауторском праву као што су:

(a) Овлашћеним органима биће дозвољено да без дозволе носиоца ауторског права начине примерак дела у прилагођеном формату, да прибаве од другог овлашћеног органа примерак дела у прилагођеном формату и да снабдеју таквим примерцима кориснике на било који начин, укључујући и путем некомерцијалног давања на послугу или путем електронског саопштавања дела

³ Договорена изјава у вези са чланом 3(б): Формулација „не може унапредити до мере“ не значи да корисник мора да искористи све могуће медицинске дијагностичке процедуре и третмане.

жичним или бежичним путем, као и да предузиму сваки други корак како би ови циљеви били постигнути, пошто претходно буду испуњени следећи услови:

- (i) овлашћени орган који жели да предузме поменуте активности има законит приступ том делу или примерку тог дела;
- (ii) дело је конвертовано у примерак у прилагођеном формату, што укључује било које средство потребно да се уреде информације у прилагођеном формату, али не подразумева друге измене дела осим оних потребних да се дело учини доступним кориснику;
- (iii) примерци дела у прилагођеном формату су начињени искључиво да их користе корисници, и
- (iv) активност је предузета на непрофитној основи,

и

(б) Корисник или неко ко поступа у његово или њено име, укључујући и старатеља или неговатеља, може да направи копије дела у прилагођеном формату за личну употребу од стране корисника или може на други начин да помогне кориснику да направи и користи примерке дела у прилагођеном формату, у случају када корисник има законит приступ том делу или примерку тог дела.

3. Уговорна страна може да испуни члан 4(1) тако што ће предвидети друга ограничења или изузетке у националном закону о ауторском праву на основу чл. 10. и 11⁴.

4. Уговорна страна може да сведе ограничења и изузетке на основу овог члана на дела која се у посебно прилагођеном формату не могу на тржишту набавити под комерцијално разумним условима за кориснике. Уговорна страна која буде користила ову погодност треба то да саопшти кроз обавештење депоновано код Генералног директора WIPO-а у време ратификације, прихватања или приступања уговору или у било које друго време након тога⁵.

5. Националним законом ће се одредити да ли су изузеци или ограничења наведени у овом члану предмет накнаде.

Члан 5.

Прекогранична размена примерака у прилагођеном формату

1. Уговорне стране ће обезбедити да ако примерак дела у прилагођеном формату буде направљен на основу изузетака или ограничења или по сили закона, такав примерак може да буде дистрибуиран или стављен на располагање кориснику или овлашћеном органу у другој уговорној страни⁶.

⁴ **Договорена изјава у вези са чланом 4(3):** Подразумева се да овај став нити умањује нити проширује обим примене ограничења и изузетака дозвољених Бернском конвенцијом у погледу права преводјења, уз поштовање особа са оштећењем вида или другим потешкоћама у читању.

⁵ **Договорена изјава у вези са чланом 4(4):** Подразумева се да доступност по комерцијалним условима не прејудуцира да ли су ограничења и изузеци у смислу овог члана сагласни са тростепеним тестом.

⁶ **Договорена изјава у вези са чланом 5(1):** Надаље се подразумева да ништа у овом Уговору не умањује нити увећава обим искључивих права признатих било којим другим споразумом.

2. Уговорна страна може да испуни члан 5(1) предвиђајући изузетке или ограничења у националном закону о ауторском праву тако што ће:

(а) Овлашћеним органима бити допуштено да, без дозволе носиоца права, дистрибуирају или учине доступним дела овлашћеном органу у другој уговорној страни у прилагођеном формату за икључиву употребу корисника; и

(б) Овлашћеним органима бити допуштено да, без дозволе носиоца права, на основу члана 2(в), дистрибуирају или учине доступним дела у прилагођеном формату кориснику у другој уговорној страни;

под условом да пре стављања у промет или чињења дела доступним јавности овлашћени орган од кога то потиче није знао нити је имао разумног основа да зна да би дело у прилагођеном формату било коришћено у било које друге сврхе изузев за кориснике⁷.

3. Уговорна страна може да испуни члан 5(1) предвиђајући и друга ограничења и изузетке у свом националном закону о ауторском праву сагласно чл. 5(4), 10. и 11.

4. (а) Када овлашћени орган у уговорној страни прими дело у прилагођеном формату у складу са чланом 5(1), а та уговорна страна нема обавезе сагласно члану 9. Бернске конвенције, обезбедиће, сагласно свом правном систему и својој пракси, да примерци дела у прилагођеном формату буду умножени, стављени у промет и учињени доступним само у интересу корисника у правном систему те уговорне стране.

(б) Стављање у промет и чињење доступним примерака дела у прилагођеном формату од стране овлашћеног органа у складу са чланом 5(1) биће ограничено на правни систем те уговорне стране, осим ако је та уговорна страна такође и чланица WIPO уговора о ауторском праву, или на неки други начин ограничава ограничења и изузетке које примењује на основу овог уговора на право на стављање у промет и право на чињење дела доступним јавности у одређеним специјалним случајевима који нису у сукобу са нормалним искоришћавањем ауторског дела нити на неразуман начин вређају легитимне интересе носиоца права^{8, 9}.

(в) Ништа у овом члану не утиче на одређење шта чини акт стављања у промет или акт чињења доступним јавности.

5. Ништа се у овом уговору не односи на питање исцрпљења права.

Члан 6.

Увоз примерака дела у прилагођеном формату

У мери у којој национални закон уговорне стране допушта кориснику, некоме ко наступа у његово или њено име, или овлашћеном органу, да направи

⁷ **Договорена изјава у вези са чланом 5(2):** Подразумева се да би при дистрибуцији или чињењу доступним примерка дела у прилагођеном формату кориснику друге Уговорне стране, било примерено да овлашћени орган примени и друге мере како би се уверио да је особа којој обезбеђује услуге корисник, као и да следи сопствену праксу описану у члану 2(в).

⁸ **Договорена изјава у вези са чланом 5(4)(б)** Подразумева се да ништа у овом Уговору не захтева нити подразумева да Уговорна страна прихвата или примењује тростепени тест изван својих обавеза у оквиру овог инструмента или у оквиру других међународних споразума.

⁹ **Договорена изјава у вези са чланом 5(4)(б)** Подразумева се да ништа у овом Уговору не ствара било какве обавезе Уговорним странама да ратификују или пристају на Уговор о ауторском праву Светске организације за интелектуалну својину или да се придржавају било које од његових одредби и ништа у овом Уговору не подразумева било каква права, ограничења или изузетке садржане у Уговору о ауторским правима.

примерак дела у прилагођеном формату, национални закон те уговорне стране ће такође и допустити тим лицима да увезу примерак дела у прилагођеном формату у интересу корисника, без дозволе носиоца права¹⁰.

Члан 7.

Обавезе у вези технолошких мера

Уговорне стране ће предузети одговарајуће мере, када то буде неопходно, да осигурају да када оне обезбеде адекватну правну заштиту и ефикасне правне лекове против заобилажења ефикасних технолошких мера, ова законска заштита не спречава кориснике да уживају ограничења и изузетке предвиђене овим уговором¹¹.

Члан 8.

Поштовање приватности

У примени изузетака и ограничења предвиђених овим уговором, уговорне стране ће настојати да заштите приватност корисника једнако као и свих других лица.

Члан 9.

Сарадња да се олакша прекогранична размена

1. Уговорне стране ће предузети сваки напор да подстичу прекограничну размену примерака дела у прилагођеном формату охрабрујући добровољну размену информација ради помоћи овлашћеним органима да идентификују једни друге. Међународни биро WIPO-а ће основати организациону јединицу са тим циљем.

2. Уговорне стране се обавезују да помажу својим овлашћеним органима који су укључени у активности које уређује члан 5. да учине доступним информације које се односе на њихову праксу у складу са чланом 2(ц), како кроз размену тих информација између овлашћених органа, тако и кроз чињење доступним информација о њиховим политикама и пракси, укључујући и оне које се односе на прекограничну размену примерака дела у прилагођеним форматима, заинтересованим лицима и члановима јавности на примерен начин.

3. Међународни биро WIPO је позван да размењује информације, тамо где су доступне, које се односе на спровођење овог уговора.

4. Уговорне стране разумеју значај међународне сарадње и њеног унапређивања у подршци националним напорима за остваривање сврхе и циљева овог уговора¹².

Члан 10.

Општи принципи примене

¹⁰ **Довогорена изјава у вези са чланом 6:** Подразумева се да при примени обавеза утврђених чланом 6, Уговорна страна има исте флексибилности предвиђене чланом 4.

¹¹ **Довогорена изјава у вези са чланом 7:** Подразумева се да овлашћени органи, у различитим околностима, изабери да примене технолошке мере у стварању, стављању у промет и чињењу доступним примерака дела у прилагођеном формату и ништа овде не спречава такву праксу онда када је усаглашена са националним законом.

¹² **Договорена изјава у вези са чланом 9:** Подразумева се да члан 9. не намеће обавезну регистрацију овлашћених органа, нити представља услов да овлашћени органи буду укључени у активности признате овим Уговором; али обезбеђује могућност размене информација ради лакше прекограничне размене примерака дела у прилагођеним форматима.

1. Уговорне стране преузимају обавезу да усвоје мере неопходне да се обезбеди примена овог уговора.

2. Ништа неће спречавати уговорне стране да одреде одговарајући метод примене одредаба овог уговора у оквиру свог сопственог правног система и праксе¹³.

3. Уговорне стране могу да остваре своја права и испуне своје обавезе на основу овог уговора кроз ограничења и изузетке који се односе искључиво на кориснике, кроз друга ограничења и изузетке, њихову комбинацију, све у оквиру њиховог правног система или праксе. То може да обухвати судске, административне или законодавне акте донете у корист корисника, као што су правично поступање, послови и коришћења са циљем да задовоље њихове потребе које су у складу са правима и обавезама уговорне стране преузетим на основу Бернске конвенције, других међународних уговора и члана 11.

Члан 11.

Опште обавезе које се односе на ограничења и изузетке

У усвајању мера које су неопходне да се обезбеди примена овог уговора, уговорна страна може да остварује права, док ће своје обавезе преузете на основу Бернске конвенције, Уговора о трговинским аспектима права интелектуалне својине и WIPO уговора о ауторском праву, укључујући ту и све споразуме којима се тумаче ти уговори, испуњавати тако што:

(а) у складу са чланом 9(2) Бернске конвенције, Уговорна страна може да дозволи умножавање дела у посебним специјалним случајевима под условом да такво умножавање није у сукобу са нормалним искоришћавањем дела и не штети на неразуман начин легитимним интересима аутора;

(б) у складу са чланом 13. Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне својине, уговорна страна може да сведе ограничења и изузетке искључивих права на одређене посебне случајеве који нису у сукобу са нормалним искоришћавањем дела и не вређају на неразуман начин легитимне интересе аутора;

(в) у складу са чланом 10 (1) WIPO уговора о ауторском праву, уговорна страна може да предвиди изузетке и ограничења оних права која су призната ауторима на основу WIPO уговора о ауторском праву у одређеним специјалним случајевима, који нису у сукобу са нормалним искоришћавањем дела и не вређају на неразуман начин легитимне интересе аутора;

(г) у складу са чланом 10 (2) WIPO уговора о ауторском праву, уговорна страна ће ограничити, када примењује Бернску конвенцију, свако ограничење и сваки изузетак у односу на одређена права, на одређене специјалне случајеве који нису у супротности са нормалним искоришћавањем ауторског дела и који не вређају на неразуман начин легитимне интересе аутора.

Члан 12.

Друга ограничења и изузеци

1. Уговорне стране прихватају да свака од њих може да примени у свом националном закону друга ограничења и изузетке ауторског права у корист

¹³ **Договорена изјава у вези са чланом 10(2):** Подразумева се да се, када је дело одређено у смислу члана 2(а), укључујући таква дела у звучном формату, ограничења и изузеци обезбеђени овим Споразумом примењују се *mutatis mutandis* са сродним правима неопходним за стварање примерка у приступачном формату, његове дистрибуције и чињења доступним повлашћеним корисницима.

корисника, различита од оних која су призната у овом уговору узимајући у обзир економску ситуацију те државе уговорнице, њене друштвене и културне потребе, у складу са међународним правима и обавезама те државе уговорнице, и у случају најмање развијених земаља узимајући у обзир њихове специјалне потребе и њихова посебна међународна права и обавезе и флексибилност која се на то односи.

2. Овај уговор нема утицаја на друга ограничења и изузетке која се односе на лица са хендикепом и која су предвиђена у националном закону.

Члан 13.

Скупштина

1. (а) Уговорне стране ће имати скупштину.

(б) Свака уговорна страна биће представљена у скупштини преко једног делегата који може да буде помогнут од стране других делегата, саветника и експерата.

(в) Трошкови сваке делегације биће на терет уговорне стране која је именovala делегацију. Скупштина може да постави питање WIPO-у да пружи финансијску помоћ да би се омогућило учешће на заседању делегација које долазе из земаља које се сматрају за земље у развоју, у складу са усвојеном праксом Генералне скупштине Уједињених нација, или ако долазе из земаља у транзицији према тржишној привреди.

2. (а) Скупштина ће се бавити питањима која се односе на очување и развој овог уговора и примену и функционисање овог уговора.

(б) Скупштина ће имати надлежност која јој је додељена чланом 15. у односу на пријем одређених међувладиних организација да постану потписнице овог уговора.

(в) Скупштина ће одлучивати о одржавању дипломатских конференција за ревизију овог уговора и давати неопходне инструкције генералном директору WIPO за припрему такве конференције.

3. (а) Свака Уговорна страна која је држава ће имати један глас и гласаће у своје име.

(б) Свака уговорна страна која је међувладина организација може да учествује у гласању, уместо својих држава чланица, са бројем гласова који је једнак броју њених држава чланица које су чланице овог уговора. Ниједна таква међувладина организација неће учествовати у гласању ако било која њена држава чланица оствари своје право гласа и обрнуто.

4. Скупштина ће се састати на позив Генералног директора и, у одсуству изузетних околности, у истом периоду и на истом месту на којем се састаје и Генерална скупштина WIPO.

5. Скупштина ће уложити напор да донесе своје одлуке путем консензуса и установиће своја сопствена правила и процедуре, укључујући одржавање ванредних заседања, захтев за кворумом и, у складу са одредбама овог Уговора, неопходну већину за различите врсте одлука.

Члан 14.

Међународни биро

Међународни биро WIPO ће обављати административне послове који се односе на овај уговор.

Члан 15.

Услови да се постане уговорна страна

1. Свака држава чланица WIPO може да постане уговорна страна овог уговора.

2. Скупштина може да одлучи да прихвати било коју међувладину организацију да постане чланица овог уговора која да изјаву да је способна да се бави питањима која уређује овај уговор, која има своју сопствену легислативу која обавезује све њене чланице и која је овлашћена, у складу са својим интерним процедурама, да постане чланица овог уговора.

3. Европска унија, пошто је дала изјаву на коју упућује претходни став на Дипломатској конференцији на којој је усвојен овај уговор, може да постане чланица овог уговора.

Члан 16.

Права и обавезе на основу овог уговора

Уколико одређене одредбе овог уговора не прописују супротно, свака уговорна страна ће уживати сва права и преузети све обавезе на основу овог уговора.

Члан 17.

Потпис уговора

Овај уговор биће отворен за потпис на Дипломатској конференцији у Маракешу и након тога у седишту WIPO-а за сваку страну која може да постане уговорница у року од једне године од дана његовог усвајања.

Члан 18.

Ступање на снагу уговора

Овај уговор ће ступити на снагу три месеца након што 20 страна које могу да постану уговорнице сагласно члану 15. депонују њихове инструменте ратификације и приступања.

Члан 19.

Датум када се постаје уговорна страна овог уговора

Овај уговор ће обавезивати:

(а) 20 уговорних страна на које упућује члан 18, од датума када овај уговор ступи на снагу;

(б) сваку другу уговорницу на коју упућује члан 15, од истека три месеца од дана када је та уговорница депоновала своје инструменте ратификације или приступања код генералног директора WIPO-а.

Члан 20.

Отказ уговора

Овај уговор може да буде отказан од стране било које уговорне стране путем обавештења упућеног Генералном директору WIPO. Свако отказивање уговора имаће правни ефекат једну годину од датума када је Генерални директор WIPO примио обавештење.

Члан 21.

Језици уговора

1. Овај уговор је потписан у једном оригиналном примерку на енглеском, арапском, кинеском, француском, руском и шпанском језику, чије су верзије једнако аутентичне.

2. Званичан текст на било ком језику различитом од језика који су наведени у члану 21(1) биће установљен од стране генералног директора WIPO-а на захтев заинтересоване стране, након консултација са свим заинтересованим странама. За потребе овог става, "заинтересована страна" значи било коју државу чланицу WIPO чији је званични језик, или један од званичних језика укључен и Европска унија, и било која друга међувладина организација која може да постане чланица овог уговора, ако је један од њених званичних језика укључен.

Члан 22.

Депозитар

Генерални директор WIPO је депозитар овог уговора.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.